

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

Uradno glasilo

c. kr. kmetijske družbe vojvodine kranjske.

Urejuje Gustav Pirc, družbeni tajnik.

„Kmetovalec“ izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stoji 2 gld., za gg. učitelje in ljudske knjižnice pa le 1 gld. na leto. — Udje c. kr. kmetijske družbe kranjske dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) se zaračunajo po nastopni ceni: Inserat na celi strani 16 gld., na $\frac{1}{2}$ strani 8 gld., na $\frac{1}{4}$ strani 5 gld. in na $\frac{1}{8}$ strani 3 gld. Pri večjih naročilih velik rabat. Družabnikom izdatno ceneje.

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani, v Salendrovih ulicah šte. 3.

Št. 17. V Ljubljani, 15. septembra 1896. Leto XIII.

Obseg: Obrezovanje jablan ob cestah. — Pregledna tabela da določitev množine trt pri zasaditvi novega vinograda. — Navod o pridelovanju slame za pletenje. — Kako se denar shranjuje, posojuje in vračuje. — Setev vrtno zelenjadi v zimskem času. — Iz podružnic. — Vprašanja in odgovori. — Gospodarske novice. — Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske. — Listnica uredništva. — Tržne cene. — Inserati.

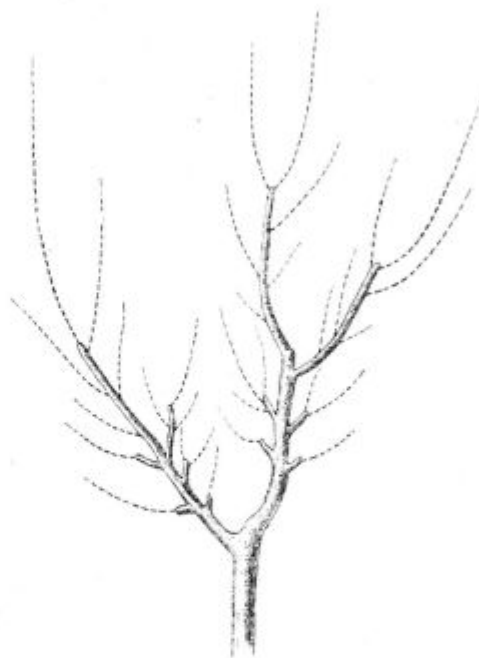
Obrezovanje jablan ob cestah.

Dočim nam daje hruška, ako jo vzgajamo ob potih, malo opravila, ker krepko kvišku raste, zahteva tak nasad iz jablan posebnega ravnjanja. Res imamo tudi nekaj vrst jablan, ki tudi kvišku rastejo, ali delajo vsaj okroglo krono. V dobri, globoki zemlji tudi druge vrste jablan tako rastejo, da se veje obračajo kvišku in jim ni treba odjemati vej, višjih nizdolu, kar se sicer ob cestah tolikrat mora zgoditi. Kolikor plitvejša in slabša je zemlja, kolikor trše je obcestje, toliko raje dela jablana široko in nizko krono, ki ovira promet po cestah, in vsled tega ljudje tako neradi sade ob cestah jablane, dasi so zelo plodne. Ako torej v zelo ugodnih okolnostih ni ravno treba vzgajati posebno krono, treba je mlado drevesce tako obrezovati, da mu zrastejo močne, kvišku stoječe veje, ki se pozneje ne pripogibajo k tlam.

Sedaj skušajo to doseči na dvojen način; ali jablane obrezujejo kakor piramide, ali pa jih vzgajajo po Goethejevem načinu. V prvem slučaju skrbe, da vrh raste naravnost kvišku, ob straneh pa mu puste štiri veje; s časom dobi drevo drugi in celo tretji krog vej. Ta vzgoja nas spominja na podobo smreke. Ako se nam posreči vzgojiti tako pokončno drevo, zgodi se, da ima drevo pozneje preveč vej, če prav mu odstranimo spodnje. Ako se namreč drevo samo (naravno) razvija, naredi krona 4 do 6 močnih vej. Bati se je torej, da bode tako drevo v neugodnih okolnostih in tedaj, kadar začne roditi, pobesilo svoje premalo močne veje. Ravnatelj R. Goethe v Gajzenhajmu je poskusil nov način, kako

Podoba 39.

Podoba 40.

bi bilo jablanam ob cestah vzgajati krone. On pri prvem obrezovanju ni pustil 4 vej, ampak samo eno, in sicer najmočnejšo (podoba 39.). Vsled tega dobivata vrh in ta stranska veja mnogo hrane ter se krepko razvijata. Pri-

hodnje leto se kakih 30 cm nad prvo vejo pusti druga (podoba 40.), in sicer v črti zavojnici, tretje leto tretja itd. do pete. Tako se veje lepo vrste okrog drevesa, enakomerno oddaljene druga od druge, kakor v črti okrog vijaka. Tako se okrog mladike vrste tudi popki. Ker pri izbiranju mladik za veje puščamo vedno najmočnejše, vzgojimo krepko krono. Ako je pozneje treba odstraniti kako vejo, se to prav lahko zgodi in drevesu nikakor ne škoduje tako, kakor pa tedaj, če več vej raste iz debla blizu skupaj.

Pregledna tabela

za določitev množine trt pri zasaditvi novega vinograda.

Ako so trte sajene po 1 m narazen,					Ako so trte sajene po 1·20 m v kvadratu,
pride jih na parcelo, obsegajočo m ²	ali kvadratnih sežnjev	vrsta od vrste pa je			
		1·30	1·40	1·50	
m e t r o v ,					
50	13·9	38	36	33	34
100	27·8	77	71	67	69
200	55·6	154	143	133	138
300	83·4	231	214	200	208
400	111·2	308	286	267	277
500	139·0	385	357	333	346
600	166·8	462	428	399	416
700	194·6	539	500	467	486
800	222·4	616	571	533	555
900	250·2	693	643	600	625
1000	278·0	770	714	667	694
2000	557·0	1540	1429	1333	1288
3000	834·0	2310	2143	2000	2100
4000	1112·0	3080	2857	2667	2576
5000	1390·0	3850	3570	3333	3067
6000	1668·0	4620	4285	4000	4200
7000	1946·0	5390	5000	4667	4756
8000	2224·0	6160	5714	5333	5151
9000	2502·0	6930	6428	6000	6245
10000	2780·0	7700	7143	6667	6938

Fr. Gombač.

Navod o pridelovanju slame za pletenje.

I.

Ker se za pletenje slamnatih kit večinoma uporablja samo pšenična slama, zato je v tem navodu, kadar je govorica o slami sploh, razumeti vselej pšenično slamo.

Pri pridelovanju slame je ravnati tako-le:

Nekoliko dni potem, ko se je osulo cvetje, se slama s koreninami vred poruje in v šopke poveže. Šopki naj bodo tolikšni, da jih je lahko z eno roko objeti. Te šopke je potem najpoprej prav dobro posušiti; med su-

šilom pa ne sme na nje priti niti dež, niti kaka druga moča. Suši se lahko na solncu ali tudi pod streho, na pr. pod kozolcem ali na kakem drugem pripravnem prostoru.

Kadar so šopki suhi, se denejo na kup, se nekoliko oblože in se najmanj 6 do 8 dni tako puste. Tako zloženi pa lahko ostanejo tudi veliko dalj časa, celo več tednov ali mesecev, to pa samo tedaj brez kvare, če so bili do dobra suhi in če tudi med tem časom ni nobena mokrota prišla do njih.

Ko so se šopki dovolj uležali, se na ravno pokosenem travniku ali na pašniku prav na redko razgrnejo, tako nekako, kakor se razgane pahljača. Tako razgrnjeni naj leže tri dni in tri noči. Tretji dan se obrnejo, da pride spodnja stran na vrh, in tako naj ostanejo zopet en dan in eno noč. Ko so se od zadnje rose posušili, je vse delo opravljeno.

II.

Pšenično slamo je zato treba tako zgodaj porovati, da se ne primejo stebel temni madeži. Ko namreč pšenica dozoreva, se delajo po največ stebelcih blede madeži. Ti madeži pozneje počrne, in z nobeno rečjo jih ni moči odpraviti. Taka madežasta slama je tudi mnogo manj vredna.

Toda tudi prezgodaj ruvati slamo ni dobro, ker je steblo pri kolencu še premehko; zato se pri sušenju skrči in ga gre precej v izgubo. Da se kolikor mogoče natančno določi, kdaj je pravi čas ruvati pšenico, je treba za pletenje odmenjeno stebelce, to je oni del stebelca, kateri sega od klasu pa do prvega kolenca, samo iz zavitka potegniti in je na tistem mestu poskusiti, je li mehko ali trdo. Če je ondi zadosti trdo ter se torej ni bati, da bi se pri sušenju skrčilo, tedaj začneš lahko takoj ruvati. V obče je čas zato nekaj dni potem, ko se je cvetje osulo.

Vzrok, zakaj je ruvati slamo s koreninami vred, je ta, ker se šopki brez korenin nikakor ne morejo tako trdno povezati, da ne bi se poizgubilo precej stebelc, kadar so že suhi in se sem in tja prenašajo. Vezati je zategadelj dovolj trdno in blizu korenin. Za vezilo je dobra stara slama, v vodi namočena. Tudi ravno izruvana stebelca služijo, ali motvoz ali kako drugo trdno vezivo. Pripravna bi bila tudi kaka trdna trava, n. pr. tako zvana „trda trava“.

Bolje je, da se napravijo šopki bolj majhni, k večjemu tako veliki, da jih je moči obseči z eno roko. Prst, ktera se drži korenin, je dobro otepsti.

Sedaj pride sušilo. Ves ta čas ne sme priti na šopke nikakeršna mokrota, oziroma rosa ali dež. Dobro je torej, če se pšenica poruje takoj dopoldne kakega lepega dne, da poleži slama do večera na njivi in se že prvi dan precej posuši. Šopki se potem neso vsak dan ob lepem vremenu na solnce iz zvečer, predno prične padati rosa, ali če se pripravlja k dežju, zopet pod streho. Tako se ravna toliko časa, da je vse popolnoma suho. Šopki pa se posuše tudi na ta način, da se razobesijo takoj od začetka pod kozolcem ali na kakem drugem pripravnem kraju. Paziti je na to, da visi klasje naravnost navzdol, a ne morda počéz, ker tako se lahko stebelca skrivajo. Za to sušilo je pač treba dalj časa, prihraniš pa si dela, ker šopki lahko vise pod streho, kolikor časa hočeš, in jih ni treba prenašati tja in sem, da se dovolj posuše.

Kadar so suhi, se šopki lepo zložijo na kup; klasje bodi obrnjeno na znotraj, korenine na zunaj, stebelca pa morajo vedno lepo ravno ležati. Tako ostanejo šopki najmanj 6 do 8 dni. Če potem ne utegneš slame še dalje

obravnavati, ali če hočeš iz kterega koli vzroka počakati, ostanejo šopki lahko še na kupu. Gledati pa je na to, da se ne zmčijo in da se slama vzpričo tega ne ugreje in ne plesni. To bi bilo zelo napačno in bi lahko slamo do cela pokvarilo. Posebno je paziti, da niso mokra tla, kamor se polože šopki, da ne postanejo vlažni. Če je precej velik kup slame, je treba večkrat pogledati in ga od vseh strani preiskati, tu in tam izvleči kak šopek ter si ga ogledati, če ni začel plesniti, ali če ne diši po plesnobi. Ako je kje kaj sumljivega, se mora kup takoj razdreti in šopki takoj znositi na solnce ali na zrak, da se popolnoma posuše.

Če si kakor koli primoran, še ne zadosti suho slamo na kup dejati, tedaj napravi kolikor mogoče majhne in prav redke kupce, da more od vseh strani zrak do njih, pri prvi priložnosti pa jih zopet znosi na solnce. V tem oziru bodi sešobno skerbni, ker že ena noč včasih zadostuje, da postane slama manj vredna. Če je dovolj suha, potem se ni treba nič bati, ker postane toliko lepša, ko leži.

Doslej je slama še vedno temnozeleno barve, sedaj pa jo je treba beliti. V ta namen se prinese šopki kak lep dan zgodaj zjutraj na ravno pokošen travnik in se tukaj prav na redko razgrnejo, tako nekako, kakor se razgane pahljača. Stebelca pa ne smejo ležati drugo nad drugim, ampak če le mogoče vsako samo za se. Seveda velja to samo za prednji del stebela, pri koreninah morajo šopki vedno biti zavezani. Nočna rosa in solčni svit belita slamo. Slama naj tako leži tri dni in tri noči nepretrgoma. Tretji dan, takoj ko je suha, se šopki obrnejo, da pride spodnja stran na vrh, in potem naj se še enkrat orose. Ko se je ta dan slama posušila, jedo beljena in se spravi pod streho.

Pri beljenju je najbolj na to paziti, da slama ne postane rumena. Da se to zabrani, naj se ravna tako-le. Za beljenje naj se izbere tak čas, ko kaže za štiri dni lepo vreme. Slama naj se zlasti ne dene na kak travnik, kjer je dolga trava, ampak trava bodi kolikor mogoče kratka in gosta. Kak pašnik, posebno če je gričast in prisojen, je napripravnější za to. Prstena tla niso ugodna, n. pr. strnišče, zaradi tega, ker deževne kaplje lahko privzdignejo prst, ktera se oprime slame in jo napravi madežasto. Na čistem produ ob vodi je tudi pripravno beliti. Gledati je sploh na to, da se slama vselej, kadar jo zmoci rosa ali dež, kakor hitro mogoče zopet posuši; slama postane namreč rumena le od tega, če je za en pot predolgo na moči. Malo dežja, takoj za njim pa solnce, to je koristno za beljenje in je pospešuje. Dolgo deževje ali če se slama več dni ne posuši, škoduje slami, in sicer prve dni manj, zadnje dni, to je proti koncu beljenja, pa bolj. — Po večjem deževju je torej gledati na to, da se slama kakor hitro mogoče posuši; zato se mora brez ozira na druge okolnosti enkrat ali večkrat obrniti, posebno če še dalje kaže dež.

Če je treba le še malo časa, da se slama popolnoma ubeli, n. pr. samo en dan še, in kaže hud dež, jo je vsekakor spraviti pod streho in jo morebiti pozneje o priliki še dati na belilo. Če je toraj treba šopke pri lepem vremenu samo enkrat obrniti, se lahko primeri, da jih je ob deževju iz navedenih vzrokov dvakrat, trikrat ali pa še večkrat obrniti. V takih slučajih se tudi za beljenje namesto 4 dni potrebuje 5 do 6 dni. Sploh se ravna ta doba po večji ali manjši množini rose, ktera pade po noči. Pomniti pa je, da se slama lepše ubeli, če se obravnava ob manjši rosi, za to pa eden ali dva dni dalj časa. Ako je torej na izbiri prostora za belilo, izberi s kratko in gosto travo obrasten grič, kateri je

nagnjen proti solncu. Ako je trava previsoka, jo je dobro prej pokositi.

Zelo je paziti tudi na to, da se slama preveč ne ubeli. To bi bilo v nekterih slučajih jako napačno in bi lahko slamo storilo mnogo manj vredno, ali jo celo popolnoma izkazilo. Ni težko spoznati, če se predolgo beli, ker tedaj začne postajati slama sivkasta ali pa pepelnata; če se pa prav beli, je pa svetla in belorumena. Pomniti je, da je veliko boljše, ako se slama premalo, nego preveč beli.

III.

V naših krajih ni dosedaj še nihče poskusil pridelovati pšenične slame, kakeršna je samo za pletenje. Zato naj povemo, kako ravnajo po drugod, n. pr. na Laškem. Prav tako bo najbrže tudi pri nas pridelovati slamo; če bo kaj drugače ukreniti, to se pokaže sčasoma.

Najprej je treba dognati, katero seme je najboljšo za pšenično slamo, ker vsaka ni pripravna za pletenje. Vrsta, ki najbolj sodi za to, mora biti taka-le: Pšenica imej le majhno, drobno, belo klasje; zrnje bodi zelo redko, a prav tikoma. Rese naj bodo majhne, kratke in belkaste. Stebelca morajo biti vsa enako debela, zlasti sprednji del, tako imenovani pletič, ne bodi na koncih drobnejši kakor na sredi. Najboljša utegne biti tista vrsta, ki se ji pravi „bela résnica“. Pšenica, ki nima resastega klasja, „golica“, je najmanj prikladna za pletenje. Tudi ne priporočamo pšenice, ki dela prav velike klase rdečkaste barve in z dolgimi resami.

Enako skrbno, kakor seme, je izbrati tudi pravo njivo za setev. Njiva bodi bolj plitva, precej pusta, spodaj kamenita; najbolje je, če leži na prisojnem griču. Solnce jo mora obsevati ves dan. Gnojiti je ne smeš. Za setev je vzeti semena skoraj trikrat toliko kakor navadnega, to pa tedaj, kadar hočeš pridelati fino slamo, kakeršne največ žele. Primeri pa se tudi, da včasih bolj zahtevajo debelo, grobo slamo kakor fino; tedaj pa sej na njivo, ki je globoka in mastna, pa tudi pognoji, kolikor je treba. V tem slučaju moraš prav na redko sejati, ker po taki setvi so stebelca sešobno močna, debela. Tudi menjava njive je važna. Če seješ pšenico več let zaporedoma vedno na isti njivi, bodo stebelca nazadnje silno tenka. Ako pa premeniš njivo, boš vselej prvo leto pridelal debelo slamo.

Iz tega je razvidno, da je popolnoma od nas odvisno, če se ravnamo po povedanih pravilih, da pridelamo ali tanko ali debelo slamo.

Kako se denar shranjuje, posojuje in vračuje.

„Iz življenja za življenje“.

(Konec.)

Zelo zanesljivim zadružnikom torej posojilnica včasih posodi brez poročstva dvakrat tako veliko vsoto, kakor je dotični delež. Deleži so pa različni; najmanjši so 1 gld., največji tudi 100 gld. Ako se posojilnica in zadružnik zmenita, vložil slednji lahko več deležev. Deleži se navadno ne obrestujejo, posebno majhni ne; veliki deleži pa prinašajo navadno take obresti, kakor hranilne vloge. Le pri tistih posojilnicah, ktere tudi nezadružnikom posojujejo, dajejo deleži še večje obresti (dividende). Takih, ne posebno hvalevrednih posojilnic itak ni veliko po Slovenskem.

Od posojil se jemlje 5%, 5½%, 6% in 7% obrestij in se navadno predplačujejo za pol leta. Dokler ima dolžnik plačane obresti, denarni zavod nima pravice,

tirjati glavnico. Nasprotno je pa dolžnost sleharnega denarnega zavoda, da ne trpi zaostalih obrestij, kajti to je gotovo, da dolžnik, kateri noče ali ne more plačevati obrestij, tudi kapitala vrniti ne bode.

Ker je po Slovenskem že čez 100 posojilnic, postalo je posojevanje denarja že jako splošno in vsakdanje. Baš tako je shranjevanje in vračevanje denarja pri teh zavodih. Ti zavodi so tako osnovani, da so tako rekoč last celega okraja ali vsaj celih vasij, kjer so. Pri njih so več ali manj udeleženi vsi ljudje dotične okolice. Kdor pride v dotiko s takim zavodom, podpira ga po svoje, ako mu je v resnici naklonjen. Zavod dobiva namreč podporo od hranilničarjev, ki mu prinese denarja, od udov, ki ga podpirajo z deleži in s svojo veljavo, in od dolžnikov, ki mu plačujejo obresti. Zelo olajšajo delo tem zavodom prošnjiki za posojila, kateri razložijo resnično svoje stanje. V tem slučaju so tudi prej uslišani; kajti posojilnica se itak mora prej prepričati pri zaupnih možeh in v zemljiščnih knjigah, predno dovoli posojilo. V korist denarnih zavodov in strank je nadalje to, da stranka nikdar denarja prej ne odnese in nikdar prej ne plača, dokler ne dobi svoje knjižice.

Hranilničarji naj vselej tirjajo, kadar denar hranit prinašajo, pravilno izdelano knjižico, podpisano od dveh odbornikov; dolžnikom naj se pa tudi vselej zapiše v združeno knjižico, koliko posojila so prejeli, koliko so vrnili in koliko obrestij so plačali. Na ta način je mogoče vsem pomotam priti v okom. Posojilnica zapiše najmanj v dve knjigi, kar je stranka dobila ali vplačala, in ako ima tudi ta v svoji knjižici isto zapisano, potem ni mogoča nobena pomota.

Med ljudstvom je po nekterih krajih raztreseno krivo mnenje, da hranilnice in posojilnice ne tirjajo vračevanja vknjiženih posojil, da marveč zadošča, da se od teh intabuliranih dolgov plačujejo le obresti. Močne hranilnice in posojilnice res tako postopajo; vendar imajo običajno v svojih dolžnih pismih zabeležen pogoj, da mora stranka po $\frac{1}{4}$ ali $\frac{1}{2}$ letni odpovedi vrniti posojilo. Pri mnogih posojilnicah se pa tudi vknjiženo posojilo dá le na pol leta ali k večjemu na eno ali dve leti. Seveda posojilnice podaljšujejo plačilni obrok, zlasti pri tistih dolžnikih, pri katerih se ni bati izgube in kateri pri vsakokratnem plačevanju obrestij vrnejo tudi nekaj glavnice.

Noben denarni zavod pa nima usmiljenja s tistim dolžnikom, pri katerem velja pregovor: „Kadar prosi, zlata usta nosi; kadar vrača, pa hrbet obrača.“

Včasih se dá posojilo na zastave, t. j., da prošnjik zastavi kake vrednostne popirje, kaj zlatá, kaj srebrnine ali kako drugo majhno, a mnogo vredno reč. Takrat da dolžnik tudi navadno dolžno pismo (menico) brez porokov, denarni zavod pa mu dá potrdilo o prijemu zastavljenega predmeta. Ako bi dolžnik ne vrniti, pa nima upnik pravice meni nič tebi nič pridržati si zastavljeni predmet. Treba je marveč prej stvar naznaniti sodišču. Samo zastavljalnica, kakeršne so po nekterih velikih mestih, imajo to pravico. Posojilnice tudi nimajo pravice, delati v imenu strank prošnje za vknjiženje. To pravico imajo notarji in odvetniki. Stranke same pa, da si prihranijo nekaj troškov, lahko to storé, kar ni težavno; saj je svoje dni dr. Tavčarja „Slovenski pravnik“ to na drobno razložil. Kot priloge prošnji za vknjiženje služijo najnovejše posestne pole in prepis iz gruntnih bukev. Sicer pa sprejemajo vodje c. kr. zemljiščnih knjig tudi ustne prošnje za vknjiženje.

V obče pa ne svetujemo, da bi človek brez dokazane sile zadolževal svoj grunt. S tem, da gospodar za-

dolžuje svoje posestvo, dela krivico svojim naslednjikom, ki ga morajo plačevati. Kdor dolg naredi, ta naj ga tudi plača, če le količkaj mogoče. Zato svetujemo, da se Slovenci poslužujejo le bolj osebnega kredita. Ker je na Slovenskem že veliko posojilnic, bode tudi vsakemu dobremu gospodarju mogoče dati osebni kredit. Posojilnice same naj pa tudi učé naše ljudstvo dobro gospodariti. One naj le takrat posodijo, kadar stranka v resnici potrebuje denarja; one nikakor ne smejo biti le nova prilika, da bi ljudstvo vedno bolj in bolj lezlo v dolgove. Posojilnice naj tudi na to gledajo, da v dotičnem kraju gledé svojega delokroga vzdržujejo ravnotežje, t. j., da posodijo samo toliko in to v svojem domačem obsegu, kolikor so v dotičnem obsegu nabrale denarja. Tudi za posojilnice ni čisto nenevarno, ako si izposojujejo denar po daljnem svetu, da ga morejo potem doma posojati. Sploh pa je svetovati tudi ljudstvu, da se zanima za svoj domači denarni zavod, kako je osnovan in kako posluje, kakor se morajo zanimati vestni upravniki denarnega zavoda, kako gospodarijo zadružniki, katerim se je zaupal denar. Torej tudi na tem polju naj vlada pri Slovencih velika skrb, veliko vzajemno podpiranje in zaupanje — do gotove meje.

Iv. Lapajne.

Setev vrtné zelenjadi v zimskem času.

Zelenjadi se pri nas v zimskem času še prav malo seje. Ljudje so še pre malo prepričani o dobrem uspehu, kateri se lahko doseže, ako se pri tem umno ravna. Ako bi torej kdo hotel poskusiti zelenjad sejati tudi v zimskem času, svetovali bi mu, naj ravna tako le:

Prekoplje naj zemljo, na katero misli sejati zelenjad, uže jeseni. Ob setvi zemlja ne sme biti preveč mokra; osušiti se mora namreč vsaj toliko, da se dobro obdela. Ako postane februarija, marcija in še celo januarija mehko vreme, in sicer tako, da sneg skopni ter se zemlja osuši, zemljišča, na katerem se hoče sejati in katero se je prekopalo uže jeseni, ni treba še enkrat prekopavati; dovolj bode, ako se z lopato ali z motiko le preahlja ter poravna z grabljami. Prav dobro je zemljišče razdeliti v grelice, da se ga preveč ne pohodi. Dobro pa ni, seme sejati na široko, marveč je veliko bolje, ako se napravijo ozki razorčki ter se po njih seje zeljenadno seme.

Seme, sejano na ta način, lože požene, rastlinice pa so varnejše pred mrazom, kakor tudi pred pomladanskimi osušujočimi vetrovi.

Slednjič se pa rastlinice tudi s tem oovarujejo mraza in suše, da se jim nasuje po razorčkih starega strohnelega gnoja. Sejati se ne sme pregosto, kajti iz gostega semena poženejo šibke rastline. Tako zgodaj naj bi se pa sejalo korenje, pastinaka, peteršilj, cikorija, repušec, glavната solata in pomladna endivija, vrtna kreša, navadna čebula, luk, redkvice, pomladna pesa, navadni koper, buraza, špinača, loboda, kislica in cukreni grah. Samo po sebi pa se ume, da kdor zgodaj seje ter hoče imeti zgoden sad, si mora tudi poiskati zgodnjih vrst semen. To ni sicer težavno, ker nam gre v tem pogledu na roko vsak semenski cenik, ali vendar opozarjamo čitatelje posebno na neke vrste semen, ki so se dozdej prav dobro obnašale.

Tako je n. pr. kratkokorena pastinaka bolj zgodnja nego dolgokorena. Od glavnatih solat uspeva na prostem najprej rumena jajčasta, rumena in zelena kamenita ter prinčeva glavната solata; dalje vse vrste pomladne endivije, isto tako vrtna kreša, luk, redkvice, dočim naj se

zgodaj ne seje madejerska, španska in tripoliška čebula. Špinača in sploh zgoraj omenjena kuhinjska zelenjad se brez skrbi lahko zgodaj seje. Prav dobre vrste sladkornega graha, ki se priporočajo za zgodnjo setev, so: majski grah, pušpanov grah, grbav ameriški čudezni grah, francoski grah in Bismarckov grah.

Iz podružnic.

Iz Št. Jurja pri Kranju. 23. dne t. m. ob 3. uri popoldne je bil občni zbor kmetijske podružnice. Razpravljalo se je o napravi drevesnice, za katero je potreben prostor že odločen in se takoj prične urejevanje. Razgovarjalo se je tudi o naročitvi umetnih gnojil in semen za jesensko setev.

Poseben uspeh v kmetijstvu kaže naročitev umetnega gnoja za travnike, in sicer 14.800 kg.

Ker se je dosedanji odbor svojemu poslu odpovedal, volil se je nov odbor z naslednjim uspehom: načelnik: g. Aleksij Bergant, posestnik in stud. agr., odborniki gg.: Janez Burgar, posestnik na Visokem, Ivan Gašperlin, posestnik in trgovec v Št. Jurju, Ivan Gražar, posestnik in veletržec v Št. Jurju, Jožef Kristanec, posestnik in trgovec v Srednji Vasi, Anton Kukelj, župnik v Št. Jurju, Janez Molj, posestnik in župan v Vogljah.

Št. Jur pri Kranju, 28. avgusta 1896.

Aleksij Bergant, načelnik.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 164. Od 12 prasičev, ktere mi je skotila svinja, sem tri odstranil ter jih vzredil s kravjim mlekom. En mrjašček od teh treh je sedaj najlepši izmed vseh dvanajstih, zato vprašam, ali je prasiček, vzrejen s kravjim mlekom, dober za pleme? (I. S. v P.)

Odgovor: O tem ni nobenega dvoma, nasprotno, če je ta merjasec vnanje najlepši, sme se smatrati za najboljšega. Kaj bo pa storil kot plemenjak, to pa more pokazati le bodočnost.

Vprašanje 165. Imam šestletno kobilo, ki čota s sprednjo levo nogo, kadar teče. Na nogi se ji nič ne pozna, pač pa so se ji na životu odprle rane. Pravijo, da je to „švint“ in da naj kobilo mažem ali zavlečem. Ali bo prav, če tako naredim? (F. T. v L.)

Odgovor: Kadar konj čota, ne da bi se vedelo zakaj, oziroma, če se ne najde mesto bolezni, naj neizveden človek sam nikdar nič ne poskuša, ampak naj da konja zdraviti veščaku. Po vašem popisu soditi, je Vaša kobila bolna v plečih ter je zavisno od narave bolezni, ali je dobro zavleči jo. Toplo Vam priporočamo vprašati za svet živinozdravnika.

Vprašanje 166. Iz semena solnčnic hočem narediti olje, zato vprašam, ali se seme mora precej stiskati ali se mora poprej sušiti, oziroma, ali se mora poprej kaj zdrobiti in pred stiskanjem greti? Kakšna stiskalnica je za to potrebna? (K. A. v R.)

Odgovor: Olje iz semena solnčnic se dela tako-le: Seme se najprvo olušči, k čemur služijo nalašč za to prirejeni mlinski kamni, potem se zdrobi v stopah ali na drugi pripravi in slednjič se stiska. Pred stiskanjem se seveda greje. Dobljeno olje pa potem še ni rabno, mora se čistiti, t. j. rafinirati, in sicer z žvepleno kislino. Vsa ta dela je treba razumeti ter imeti primerne naprave, kajti izdelavanje olja iz semena je poseben obrt, s katerim se kmetovalec ne more pehati. Stiskalnic je več vrst, sicer Vam pa tako nič ne koristi, če jih popišemo.

Vprašanje 167. Kako je ravnati s steblovjem solnčnic, da se naredi nežno predivo? (K. A. v R.)

Odgovor: Da bi se dalo narediti iz stebel solnčnic predivo, je bajka, katero je enkrat zapisal kak nemški učenjak v svojo knjigo, drugi jo pa za njim prepisujejo. Ta stebila niso za drugo rabo kakor za podnetenje.

Vprašanje 168. Strupena rosa (peronospora viticola) se pozna le po posledicah, a o njenem nastanku nič ne vemo. Ali je že od nekdaj znana? Prosim pojasnila. Čudno se mi zdi, zakaj da je rosa strupena, ker navadno rosa dobrodejno vpliva. Morda je nastanek strupene rose še neznan, ker se je sredstvo proti njej, „modra galica“, tudi slučajno iznašlo. (J. S. župnik v P.)

Odgovor: Motite se; nastanek strupene rose je prav dobro znan. Strupena rosa je gliva, ki pride po svojem trosu (po domače rečeno po svojem semenu) na trtno listje, tam se razvije v popolno glivo in razdeva list, vsled česar ta pred časom pogine in odpade. Strupena rosa ni z „roso“ v nobeni zvezi, ampak le narod je dal ti bolezni to ime, katero se je ohranilo. Modra galica se ni slučajno iznašla kakor sredstvo proti strupeni rosi. Da modra galica uničuje take glive zajedalke, so učenjaki že davno dognali, za to so jo priporočali tudi proti strupeni rosi, a pravi način, kako rabiti modro galico, je bilo treba dognati s poskusi! Strupena rosa je doma v Ameriki, od koder je prišla v Evropo.

Vprašanje 169. Letos nam je toča rozge po vinogradih tako poškodovala, da je les skoraj čisto razgaljen po zadeti plati. Ali so tako poškodovane ameriške cepljenke sposobne za grobanje jeseni in spomladi? Ali ne bodo v zemlji gnile? Kako nam je ravnati sedaj s tako poškodovanimi rozgami? (J. Č. pri Sv. J.)

Odgovor: Poškodovane rozge nikakor ni pograbiti, ker bodo v zemlji gotovo poginile. Nepogroban les se bo zunaj lože zacelil. Sedaj Vam ni nič početi, spomladi pa cepiče obrežite, in sicer odrežite ves bolni les, če treba doli do zadnjega popka.

Vprašanje 170. Imam saden vrt v lepi legi, kjer je drevje pravilno vsajeno. Letos so se mi pa začela sušiti uže štiri leta rastoča drevesa; pa tudi letos vsajena drevesa, ki so ozelenela, so se sedaj posušila. Listje je kar ovenelo, kakor da bi bila suša. Ali je kaj pomoči proti temu? (I. Š. v S.)

Odgovor: Če je vzrok sušenju Vašega drevja tak, da se da odvrniti, potem se da najti tudi pomoč. Vzroka nam pa niste povedali, zato Vam ne moremo dati sveta, kakor tudi sami ne moremo vzroka uganiti. Skušajte zaslediti vzrok ter nam ga sporočite, potem Vam bomo dali nasvete, kako ravnati.

Vprašanje 171. Na turščici nam dela veliko škodo neki črv, ki razjega stebila, in sicer največ tam, kjer je steblo obdano z nožnico. Ta črv tako razje steblo, da je kolikaj močen veter odlomi. Kteri škodljivec je to in kako ga je moči zatreti? (O. grof Ch. v P.)

Odgovor: Ta škodljivec je gosenica prosene vešče (botys nubialis). Prosenca vešča živi na prosu in turščici ter se s tem zatira, da se jeseni vse korenine poberejo in požgo in potem se strnišče globoko podorje. Pri tem pride gosenica také globoko pod zemljo, da ondi pogine, in če bi se tudi ktera zabubila, gotovo metuljček ne pririje na vrh.

Gospodarske novice.

* † Gospod Martin Kogelšek, posestnik in zidarski mojster v Horjulu ter ud naše družbe, je umrl 24. dne t. m. Naj počiva v miru!

* **Premovanje govodi 1. 1896.** bo meseca oktobra v Šenturju pri Kranju, v Godoviču na Notranjskem in v Metliki. Dneve premovanj ter druge podrobnosti objavimo prihodnjič.

* **Nakupovanje konj za c. in kr. vojno** se bo vršilo 28. dne septembra v Sentjarneju.

* **Na izredni občini zbor c. kr. kmetijske družbe kranjske v Novem Mestu,** ki bode 15. dne oktobra t. l., opozarjamo zlasti one ude. ki se zanimajo za vinarstvo. Vse podrobnosti so objavljene med uradnimi vestmi.

* **Umetna gnojila,** in sicer kajnit in Tomasovo žlindro bo družba pričela oddajati 15. dne oktobra. Cena obema je po 2 gld. 80 kr. za 100 kg torej izdatno nižja kakor lansko leto. Kdor še ni naročil, naj to precej naredi, ker je družba naročila le malo več teh gnojil, kakor sedaj znašajo skupne naročitve. Z veseljem moramo zabeležiti velik napredek pri naših kmetovalcih, kajti naročenih je uže sedaj blizu 20 vagonov umetnih gnojil.

* **Vinarska razstava v Novem Mestu.** Kmetijska podružnica novomeška bode priredila o priliki izrednega zborovanja c. kr. kmetijske družbe kranjske v Novem Mestu majhno vinarsko razstavo. Namen tej razstavi je, pokazati vinogradnikom različno orodje in druge priprave, ki so potrebne za obnovitev vinogradov. Vsi predmeti bodo razstavljeni v treh oddelkih, in sicer tako le:

I. oddelek: a) Razstava orodja, potrebnega za rigolanje, zasaditev in obdelovanje vinogradov in trtnic, b) razstava orodja za cepljenje trt (noži, škjarje, klešče itd.) in drugih tu sem spadajočih potrebščin, c) razstava trtnih škropilnic in drugih priprav za zatiranje trtnih škodljivcev, d) razstava orodja za žveplanje trt.

II. oddelek: a) Razstava modre galice, žvepla in drugih takih potrebščin, b) razstava umetnih gnojil za vinograde in trtnice.

III. oddelek: a) Razstava uzornih načrtov za ameriške trtnice, b) razstava priprav za preiskovanje zemlje glede apna, za bonitiranje zemlje itl.

Razstava bode trajala od 15. do vštetelega 20. dne oktobra. Vsi razstavljeni predmeti bodo „na prodaj“, in se bode skupiček za nje doposlal razstavljalcem takoj po razstavi. Razstavo predmetov priskrbi podružnica, razstavljalci trpe samo troške za pošiljatev. Razstavljalci naj se obrnejo zaradi natančnejših podatkov na podružnico c. kr. kmetijske družbe v Novem Mestu.

* **Premovanje konj za l. 1896.** se je izvršilo pretekli in ta mesec. V nastopnih vrstah pričobujemo imena odlikovancev.

Pri premovanju z deželnimi darili v Bohinjski Bistrici 31. dne avgusta so dobili: Prvo darilo v znesku 25 gld. Josip Jeklar iz Koprivnika, drugo darilo, 20 gld., Lovrenc Vojvoda iz Bistrice, potem Janez Bricelj iz Češnjice, Urban Odar iz Studora in Matevž Sušnik iz Nomena po 15 gld. Nadalje Janez Arh iz Stare Fužine, Janez Stare iz Češnjice, Balant Cvetek iz Studora, Janez Žvan iz Srednje Vasi in Martin Jeklar iz Koprivnika po 10 gld.

Pri premovanju v Lescah 1. dne septembra so dobili: a) za kobile z žrebetom posestniki: Janez Mihelčič iz Noš 35 gld., Janez Cotelj iz Zgoš 20 gld., Frančišek Koselj iz Smokuča, Josip Dolar iz Vrbe in Janez Šarl iz Kuplenika po 15 gld., Šimen Kozič iz Ribnjega in Lovrenc Vovk iz Črničeva vsak srebrno svetinjo; b) za mlade ubrejene kobile posestniki: Josip Kolman iz Zapuž 25 gld., Alojzij Rozman iz Zgornjega Otoka 20 gld., Lovrenc Vojvoda iz Bistrice 15 gld., Valentin Golmajer iz Polč in Anton Grile iz Hraš vsak srebrno svetinjo; c) za eno- in dveletne žrebice posestniki: Frančišek Rozman iz Gorič in Anton Meršol iz Hraš po 10 gld., Alojzij Žerovec iz Brega, Alojzij Zupan iz Doslovč in Janez Cilh iz Češnjice vsak srebrno svetinjo.

Pri premovanju v Kranju 2. dne septembra so dobili: a) za kobile z žrebetom posestniki: Janez Merkun iz Bašlja 35 gld., Janez Vehovec iz Vokla 20 gld., Frančišek Dolžan iz Golnika, Aleš Bergant iz Šenčurja in Josip Primožič iz Sv. Križa po 15 gld., Andrej Hočevar iz Sapa in Jarnej Polajnar iz Kokre vsak srebrno svetinjo; b) za mlade ubrejene kobile posestniki: Urban Veber iz Zaliloga 25 gld., Janez Poličar iz Besnice 20 gld., Šimen Jereb iz Spodnjega Brnika 15 gld., Josip Hacin iz Češnjevke in Frančišek Mubi iz Spodnje Bele vsak srebrno svetinjo; c) za eno- in dveletne žrebice posestniki: Frančišek Aleš iz Podreč in Mihael Barle iz Srednje Vasi po 10 gld., Janez Šink iz Ovsiš, Frančišek Čibašek iz Vokla in Frančišek Jenko iz Podreč vsak srebrno svetinjo.

Pri premovanju v Kamniku 3. dne septembra so dobili: a) za kobile z žrebetom posestniki: Matija Mušič iz Trzina 35 gld., Janko Kersnik iz Brda pri Podpeči 20 gld., Ivan Čebulj iz Potoka in Ivan Dežman iz Lahovič po 15 gld., Karol Flerin iz Stoba, Jakob Jerala iz Polja in Matija Lipar iz Lahovič vsak srebrno svetinjo; b) za mlade ubrejene kobile posestniki: Ivan Golob iz Podgorja 25 gld., Jakob Skok iz Pristave 20 gld., Anton Ovčjak iz Repenj 15 gld., Ivan Urh iz Vopolj in Anton Črnivec iz Potoka vsak srebrno svetinjo; c) za eno- in dveletne žrebice posestniki: Frančišek Škofje iz Imovice in Mihael Zmrzlikar iz Kosez po 10 gld., Valentin Gradišek iz Trzina, Ivan Urmaš iz Lahovič in Jarnej Zamljen iz Šinkovega Turna vsak srebrno svetinjo.

Pri premovanju na Vrhniki 4. dne septembra so dobili: a) za kobile z žrebetom posestniki: Frančišek Seliskar iz Loga 35 gld., Ivan Marinka iz Vnanjih Goric 20 gld., Ivan Jeraj iz Sinje Gorice, Jarnej Jeraj iz Sinje Gorice in Frančišek Črne iz Kozarij po 15 gld., Vinko Ogorelec iz Škofljice in Josip Kušar iz Kozarij vsak srebrno svetinjo; b) za mlade ubrejene kobile posestniki: Jarnej Broc iz Slap 25 gld., Andrej Petelin iz Kamnika pri Preserju 20 gld., Martin Pleško iz Brezovice 15 gld., Ivan Artač iz Notranjih Goric in Karol Artač iz Notranjih Goric vsak srebrno svetinjo; c) za eno- in dveletne žrebice posestniki: Valentin Korče iz Sinje Gorice in Andrej Marinko iz Notranjih Goric po 10 gld., Vinko Ogorelec iz Škofljice, Ivan Kanec iz Podsmreke in Anton Remeč iz Zadvara vsak srebrno svetinjo.

Pri premovanju v Ribnici 5. dne septembra so dobili: a) za kobile z žrebetom posestniki: Bernard Kovačič iz Sodražice 35 gld., Peter Jaklič iz Kočevja 20 gld., Josip König iz Gorenje Vasi pri Kočevju in Ivan Levstek iz Bukovice po 15 gld., Ivan Rus iz Ribnice in Jakob Zobec iz Prigorice vsak srebrno svetinjo; b) za mlade ubrejene kobile posestniki: Josip Češarek iz Nemške Vasi 25 gld., Jakob Češarek iz Nemške Vasi 20 gld., Andrej Zamida iz Starega Loga pri Kočevju 15 gld., Jurij Mihič iz Skalovja pri Kočevju in Josip Češarek iz Nemške Vasi vsak srebrno svetinjo; c) za eno- in dveletne žrebice posestniki: Jurij Mihič iz Skalovja pri Kočevju in Jakob Zobec iz Prigorice po 10 gld., Ivan Bregar iz Ribnice in Jurij Hutter iz Željen pri Kočevju vsak srebrno svetinjo.

Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske.

Seja glavnega odbora 10. dne septembra 1896.

Seji je predsedoval družbeni predsednik gospod cesarski svetnik Murnik, navzoči so pa bili odborniki gg.: Lenarčič, Povše, Rohrman, Witschl, pl. dr. Wurzbach, Žirovnik in tajnik Pirc.

Odbor ukrene na podlogi došlih prošenj razdelitev deželne podpore kot prispevek posameznim podružnicam za nakup združnih strojev.

Glede ustanovitve kmetijskega kemijskega poskušališča naroča c. kr. kmetijsko ministerstvo predložiti podrobne načrte in proračune, zato ukrene odbor stopiti v zvezo z vodjo takega poskušališča, gospodom dr. Kramerjem v Celovcu, ki je pripravljen sestaviti vse potrebno ter osebo priti v Ljubljano, da pri prihodnji odborovi seji ustno razloži celo zadevo.

Premovanja govedi za l. 1896. določi glavni odbor za Gorensko v Šentjurju pri Kranju, za Notranjsko v Godoviču in za Dolenjsko v Metliki. Premovanja naj se vrše meseca oktobra, ter se tajništvu naroči, da vse potrebno pripravi.

Odbor ukrene vse potrebno za izredni družbeni občni zbor, ki bo 15. dne oktobra t. l. v Novem Mestu.

Glavni odbor imenuje svojim zastopnikom v glavnem odboru VI. avstrijskega vinarskega shoda v Tridentu l. 1897. dež. potovalnega učitelja za vinarstvo, gospoda Gombača.

Vsled poziva deželnega šolskega sveta stavi odbor primerne predloge glede porabe deželne in državne podpore za šolske vrtove.

Rešijo se še druge manjše došle vloge ter se potem sprejmejo naslednji novi udje:

Naglas Viktor, posestnik in tvorničar v Ljubljani; Fux Emanuel star, posestnik v Metliki; Hudovernig Josip, trgovec in posestnik v Ljubljani; Kure Marko, posestnik v Brezovici pri Kočevju; Primožič Valentin, posestnik v Paški Vasi; Sever Josip, posestnik v Črnikalu; Dular Janez, posestnik v Vavti Vasi; Dular Janez, posestnik v Cegelnici; Uršula Breskvar, posestnica v Ljubljani; Schiffer Ivan, duhovnik v Tomaju; Tomšič Josip, učitelj v Škopem; Zega Andrej, veleposestnik v Kazljah.

V a b i l o

na izredni občni zbor c. kr. kmetijske družbe kranjske,

ki bo v četrtek, 15. dne oktobra, ob 1/10. uri v mestni dvorani v Novem Mestu.

V Z P O R E D :

Razgovor o vseh vprašanjih, zadevajočih obnovitev vinogradov, uničenih po trtni uši. *)

Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske.

V Ljubljani, 15. dne septembra 1896.

Ivan Murnik s. r.,
načelnik.

Gustav Piro s. r.,
tajnik.

*) Opomnja: Da se bodo obravnave vršile v redu, sestavil se je zaznamek referatov, ki ga tu objavljamo, ter ob enem imena onih gg., ki so obljubili poročati o dotični zadevi.

Referati

za izredni občni zbor c. kr. kmetijske družbe kranjske 15. dne oktobra 1896. l. v Novem Mestu.

1.) Kakega pomena so direktno produktivne ameriške trte za obnovitev naših vinogradov. Poročevalca gg. J. Bele, deželni potovalni učitelj za vinarstvo na Štajerskem, in Fran Gombač, deželni potovalni učitelj za vinarstvo na Kranjskem.

2.) Ktere ameriške trte so po sedanjih izkušnjah z ozirom na sestavo zemlje še najbolj pripravne za podloge. Poročevalec gospod A. Wutscher, posestnik, enolog ter načelnik kmetijske podružnice v Šentjarneju.

3.) Ktere domače trte kaže pred vsem pomnoževati in cepiti na ameriške podloge. Poročevalca gospod R. Dolenc, vodja deželne vinarske, sadjarske in poljedelske šole v Grmu, ter gospod A. Wutscher, posestnik in enolog v Šentjarneju.

4.) Kteri način cepljenja se najbolj sponša. Poročevalci gg.: podružnični načelnik v Škocijanu Bojanec, vodja R. Dolenc, profesor dr. T. Romih in enolog A. Wutscher.

5.) Po katerem načinu naj se naši vinorejci lotijo naprave novih vinogradov z ameriški cepilkami, če morajo trte sami cepiti. Poročevalci gg.: podružnični načelnik Bojanec, župnik Brulec, in dr. T. Romih.

6.) O pomenu in napravi pripravnih trtnic za podružnice in občine. Poročevalci gg.: dež. pot. učitelj Bele, adjunkt kmetijske šole v Grmu V. Rohrman in Boh. Skalický, tehniški vodja del za pokončevanje trtne uši.

7.) Predlogi, tihoči se pospeševanja vinoreje.

Nakupovanje konj za c. in kr. vojno.

C. in kr. vojno ministerstvo je odredilo z odlokom z 8. dne avgusta t. l., št. 1824/3., da bo deželna komisija za remonte kupovala konje za c. in kr. vojno, in sicer

28. dne septembra t. l. dopoldne v Št. Jarneju.

Podpisani odsek pozivlje vse kranjske, zlasti pa dolenske konjerejce, naj pripeljejo pred imenovano komisijo tiste svoje konje, ki so naprodaj ter so sposobni za vojno.

Samostalni konjerejski odsek c. kr. kmetijske družbe kranjske.

V Ljubljani, 15. dne septembra 1896.

Posnetek iz določil o konjskih zadevah c. in kr. vojne.

Asentna komisija sme kupiti le tiste konje, od katerih je pričakovati, da bodo dosegli vso sposobnost za službo v vojski; zato se je ozirati le na tiste konje, ki so prave rasti, v katerih teče „prava kri“ in ki so prav vzrejeni. To velja posebno za konje za ježo.

Kupljeni konj mora biti brezdvomno uže štiri leta star, a ne starši nego sedem let.

Za sposobnega konja za kavalerijo in za konja za ježo pri artileriji se plača 250 gold., za vožnjo pri artileriji sposobnega konja pa 350 gold.

V a b i l o

na občni zbor podružnice c. kr. kmetijske družbe v Logatcu, ki bo v nedeljo 11. dne oktobra t. l. v šolskem poslopju v Dolenjem Logatcu popoldne ob 4. uri.

V Z P O R E D :

- 1.) Nagovor predsednika.
- 2.) Poročilo tajnika in blagajnika.
- 3.) Volitev predsednika in novega odbora.
- 4.) Poučen govor tajnika G. Pirca.
- 5.) Razneterosti.

V Dolenjem Logatcu, 15. septembra 1896.

Martin Petrič s. r., t. č. predsednik.

Št. 13 039.

R a z g l a s.

Na podstavi najnovejšega uradnega izkaza o živinskih kugah, razširjenih v vojvodini Štajerski, deželna vlada v ta namen, da se te kuge ne zaneso na Kranjsko, ukazuje nastopne zaporne odredbe:

1.) Z ozirom na kugo v gobcu in na parkljih, razširjeno na Štajerskem, je obstoječa prepoved, po kateri se ne smejo na Kranjsko uvažati goveja živina, ovce, koze in prasiči iz političnih okrajev Deutsch-Landsberg, Lipnica, Maribor in Slovenji Gradec, raztegnjena tudi na politične okraje Feldbach, Gradec okolica, Ptuj in Radgona.

2.) Zaradi svinjske kuge na Štajerskem ostane prepovedano, oziroma se brez izjeme prepoveduje, na Kranjsko uvažati žive prasiče iz političnih okrajev Bruck ob Muri, Celje, Deutsch-Landsberg, Gradec okolica, Ptuj in Brežice.

To se razglašja z dodatkom, da se prestopki te uvozne prepovedi, ktera stopi na mesto one s 1. dne avgusta 1896. leta, št. 11.877., kaznjujejo po zakonu s 24. dne maja 1882. l., drž. zak. št. 51.

C. kr. deželna vlada za Kranjsko.

V Ljubljani, 24. dne avgusta 1896.

Št. 13.113.

Razglas.

Glasom uradnih naznanil je ozemlje kraljevega svobodnega mesta Šopron s kugo v gobcu in na parkljih iznova okuženo.

Z ozirom na tuuradni razglas s 24. dne julija t. l., št. 11.485., o uravnavi uvažanja živine iz Ogerske zategadelj deželna vlada ukazuje nastopne zaporne odredbe:

1.) Z ozirom na zdanje stanje kuge v gobcu in na parkljih na Ogerskem se brez izjeme prepoveduje uvažati parkljasto živino in prasiče na Kranjsko:

- a) iz komitatov: Bač-Bodrog, Baranja-Fejer Heves, Nograd, Pest-Pilis-Solt-Kiskun, a izvzeti so pitalni zavodi za prasiče Kőbanja, Požun, Somogy, Šopron, Tolna, Vaš, Vesprim in Zalad;
- b) iz kraljevih svobodnih mest: Debrecin, H. M. Vasarhely, Šopron, Sabadka in Zombor.

2.) Z ozirom na zdanje stanje svinjske kuge na Ogerskem se uvažanje živih prasičev na Kranjsko sploh prepoveduje brez izjeme in brez ozira na njih živo težo:

- a) iz komitatov: Arad, Bač-Bodrog, Baranja, Tekov, Bekeš. Bihar, Borsod, Čanad, Fejer, Gömör, Kíshont, Hajdu, Heveš, Hont, Jas-Nagy-Kun-Solnok, Komarno, Krasó-Szöreny, Moson, Nograd, Pešta-Pilis-Solt-Kiskun, a izvzeti so pitalni zavodi Kőbanya, Požun, Šobolč, Satmar, Sitagy, Šopron, Somogy, Seben, Sepeš, Temeš, Tolna, Torontal, Vaš, Vesprim, Zalad;
- b) iz kraljevih svobodnih mest: Arad, Debrecin, Győr, Hodmező-Vasarhely, Kazsa, Kečkemet, Kološvar, Komarno, Nagyvarad, Pančova, Sabadka, Šopron, Satmar, Seged, Sekesfehervar, Novi Sad, Vršec in Zombor.

Doslej dovoljeno uvažanje zaklanih prasičev v nerazsekane stanju tako, da se jih še držé ledvice in da imajo nedotaknjeno ledvično mast, v konsumni kraj Ljubljana na Kranjskem ostaja tudi še poslej dopuščeno.

Iz ostalih kuge prestih komitatov je uvažanje prežekovalcev (goveje živine, ovác in kozá) na Kranjsko v obče, uvažanje pitanih prasičev (ki imajo 120 kilogramov žive teže) pa po železnici in samo v ljubljansko klavnico dopuščeno, če se tukaj kar najhitreje zakoljejo.

S tem se razveljavijo prepovedi in določila, ki so se glede omenjenih kug izdale s tuuradnimi razglasi z dne 26. marcija, 8. aprila, 29. aprila in 14. maja 1896. leta, števil. 4954., 5640., 6702. in 7454.

Ta razglas se pa ne dotika še zdaj veljavnih uvoznih prepovedij, vsled katerih se ne sme z Ogerskega na Kranjsko uvažati goveja živina iz zapornega ozemlja, v katerem je razširjena plučna kuga in ki obsega nastopne komitate: Orava, Liptov, Nitra, Požun (z izjemo otoka Schütt), Trenčín, Turoc, Spiška in Bistrica in kraljevo svobodno mesto Požun.

Te odredbe, ki stopijo na mesto onih, ki so bile izdane s tuuradnim razglasom s 24. dne julija t. l., št. 11.485., in zadobijo veljavnost

26. dan avgusta 1896. l.

se razglašajo z dodatkom, da se njih prestopki kaznjujejo po zakonu s 24. dne maja 1882. l., drž. zak. št. 51., oziroma po § 46. zakona o živinskih kugah in k temu zakonu izdanega izvršitvenega ukaza.

C. kr. deželna vlada za Kranjsko.

V Ljubljani, 24. dan avgusta 1896.

Št. 13.530.

Razglas.

Ker je svinjska kuga v političnem okraju Novo Mesto, kakor tudi v političnih okrajih Ljubljana, Litija in Črnomelj že dalj časa sem popolnoma ponehala, zatorej deželna vlada razveljavlja tuuradni razglas s 26. dne maja 1896. leta, št. 8037., v vsem njegovem obsegu ter zopet dovoljuje izvažanje živih prasičev iz političnega okraja Novo Mesto in uvažanje v ta politični okraj, kakor tudi nakladanje prasičjih transportov na postajah, ki so bile vsled zgoraj navedenega razglasa zaprte, dalje na vseh drugih postajah dolenskih železnic in na ostalih železničnih progah na Kranjskem brez ozira na živo težo prasičev.

Ta razglas pa se samoumevno ne dotika prepovedij, ki prepovedujejo izvažanje prasičev v druge dežele.

Nasproti pa odredbe, izdane s tuuradnim razglasom z 12. dne junija 1896. leta, št. 9115., o prometu s prasiči na Kranjskem, ostajajo v polni veljavnosti dotlej, dokler svinjska kuga na Kranjskem in v sosednih deželah popolnoma ne poneha.

C. kr. deželna vlada za Kranjsko.

V Ljubljani, 30. dne avgusta 1896.

Št. 13.682.

Razglas.

Glasom uradnega naznanila je kuga v gobcu in na parkljih v Bozenskem Brodu popolnoma pojenjala in vsled tega je tudi okraj Derwent prost te kuge

Deželna vlada zatorej ukazuje nastopne odredbe:

1.) Zaradi kuge v gobcu in na parkljih v okupacijskem ozemlju je uvažanje prežekovalcev (goveje živine, ovác in kozá) iz okrajev Bugojna, Glamoč in Liven na Kranjsko brez izjeme prepovedano.

2.) Z ozirom na zdanje stanje svinjske kuge v okupacijskem ozemlju je uvažanje živih prasičev na Kranjsko iz vsega okupacijskega ozemlja brez izjeme in brez ozira na njih živo težo prepovedano.

Te odredbe, ki stopijo na mesto onih, ki so bile ukazane s tuuradnim razglasom z 11. dne avgusta 1896. l., št. 12.467., stopijo v moč

5. dne septembra 1896. l.,

se razglašajo z dodatkom, da se njih prestopki kaznjujejo po državnem zakonu s 24. dne maja 1882. l., št. 51., in da se živinski transporti, ki prihajajo iz zgoraj navedenih dežel, zavrnejo vrhu tega na oddajno postajo, ko bi se med njimi dobilo tudi samo eno živinče, bolno na kugi v gobcu in na parkljih ali na svinjski kugi.

C. kr. deželna vlada za Kranjsko.

V Ljubljani, 3. dne septembra 1896.

Listnica uredništva.

J. v K. Če je rež „imperijalka“ in „trijumfovka“ pri Vas lepo rasla, a klasje je bilo končno gluho in ni bilo nič pridelka, zato rež še ni slaba, temveč je cvetela ob neugodnem času, v katerem se ni mogla opravičiti. To se more pripetiti z vsako vrsto, naj je še tako dobra. V obče sta se pa ti dve rži prav dobro sponesli, kar moremo potrditi iz svoje skušnje. — Končno Vam moramo še javiti, da uredništvo ni odgovorno za inserate.

T. W. v D. Na Vaše vprašanje ste uže sami odgovorili, zakaj nas potem še nadalje mučite?

V. B. v B. Vašega prvega vprašanja ne razumemo. Riparija montikola dobro uspeva v soldanastem svetu in je trtna uš ne ugonobila.

F. P. v C. Če ima kdo pravico po cesti voziti in, ker prav veliko vozi in zato cesto zelo pokvari, pač ni zavezan, da bi jo sam popravil.

J. P. v S. Nam ni nič znano glede skušenj z ročnim mlinom F. Luttenbergerja iz Weiza. Morda dobimo kaj poročil od čitateljev.

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

Uradno glasilo

c. kr. kmetijske družbe vojvodine kranjske.

Urejuje Gustav Pirc, družbeni tajnik.

„Kmetovalec“ izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stoji 2 gld., za gg. učitelje in ljudske knjižnice pa je 1 gld. na leto. — Udje c. kr. kmetijske družbe kranjske dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) se zaračunajo po nastopni ceni: Inserat na celi strani 16 gld., na 1/2 strani 8 gld., na 1/4 strani 5 gld. in na 1/8 strani 3 gld. Pri večjih naročilih velik rabat. Družabnikom izdatno ceneje.

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani, v Salendrovih ulicah števil. 3.

Št. 17. V Ljubljani, 15. septembra 1896. Leto XIII.

Tržne cene.

Deželni pridelki:

V Ljubljani, 15. septembra 1896. (Izvirno poročilo.)

Semena: Domača detelja, novo blago gld. 45.— kr. do gld. 48.— kr.; nemška detelja (lucerna) gld. 50.— kr. do gld. 60.— kr.; gorenjska repa gld. 26.— kr.; laneno seme, domače ozimno gld. 10.50 kr.; konopno seme gld. 12.— kr. do gld. 12.25 kr.; kuminovo seme gld. 26.— kr. do gld. 28.— kr.

Fižol: Rudeči ribniški gld. 8.50 kr.; rudeči Hrvat gld. 8.— kr.; prepeličar (koka) gld. 9.50 kr. (Vse cene semen in fižola veljajo za 100 kg čistenega blaga, kakor ga kmetovalci pripeljejo na prodaj i. s. novo blago.)

Suhe češplje: v dimu sušene gld. 10.— kr. do gld. 11.— kr. brez dima sušene gld. 12.— kr. do gld. 13.50 kr.

Orehi domači: gld. 12.— kr. do gld. 13.— kr.
Ježice nove: gld. 4.20 kr. do gld. 4.75 kr. za 100 klgr.
Med: od gld. 30.— kr. do gld. 32.— kr. staro blago.

Kože: Goveje, težke nad 40 kg po gld. 32.— kr. do gld. 33.— kr.
" težke od 30 do 40 kg " " 26.— " " " 27.— "
" lahke " " 27.— " " " 28.— "

(Te cene veljajo za 100 kg in sicer za kože izdelane po tukajšnjih običajih z rogovi vred. Bikove kože po 25 kr. klgr.)

Telečje kože: 50 kr. za kg.

Kozličeve kože po gld. —.80 kr. do gld. —.95 kr.

Svinjske kože: Čiste, brez napak 28 kr. za kg.

Druge vrste 15 do 20 " " "

Kože lisic po gld. 3.50 do 3.75

" kun " " 7.— " 8.—

" dihurjev " " 2.— " 2.50

" vidr " " 6.— " 7.—

Kože zajcev po 10 do — gld. za 100 komadov.

Pepelika (potošl) po gld. 16.— 100 kg.

Žito:

V Ljubljani, 12. septembra 1896. Pšenica gld. 8.— kr., rž gld. 6.40 kr., ječmen gld. 5.50 kr., oves gld. 6.50 kr., ajda gld. 8.50 kr., proso gld. 6.— kr., turšica gld. 5.30 kr., leča gld. 9.— kr., grah gld. 9.— kr., fižol gld. 8.— kr., seno gld. 2.20 kr., slama gld. 1.70 kr. (Vse cene veljajo za 100 kgr.)

Na Dunaji, 14. septembra 1896. Pšenica gld. 7.33 kr., rž gld. 6.62 kr., ječmen gld. 8.— kr., oves gld., 5.72 kr., turšica gld. 4.40 kr. (Vse cene veljajo za 100 kilogramov.)

Velika množina svežih in izvrstnih

brinovih jagod

se dobi na prodaj po nizki ceni pri

Josipini Koren v Ljubljani,

Sv. Petra nasip št. 37.

(82—1)

C. kr. kmetijska družba kranjska

oddajala bo seme, i. s. prvi pridelek iz izvirne Bahlsenove rézi „triumf“ in „imperial“, katera se je v vsakem oziru izborna sponesla, po 12 gld. 100 kg. Čast. naročniki blagovoljijo naj naročila nemudoma prijaviti.

(81—2)

Za oskrbnika ali samostojnega pristava,

išče službe v vseh strokah kmetijstva izvežbani oekonom. — Prošilec je neoženjen, 27 let star, ter se izkaže z najboljšimi spričali. — Službo mu je mogoče nastopiti po 1. oktobru t. l., ker bo ob tem času oprosten vojaščine. — Blagohotne ponudbe prosi se pošiljati uredništvu „Kmetovalca“ v Ljubljani.

(83—1)

JOSIP LEUZ

trgovec

v Ljubljani, Reseljnova cesta

kupuje različne pridelke, kakor: lepe, drobno narezane, posušene jedilne gobe, sveže črešminove jagode, divji kostanj, želod, ježice, bukov žir, koruzne lase z odstranjenimi črnimi konci, posebno pa krompir ter sadje za mošt, zadnja dva pridelka tudi cele vagone. — Dalje ima naprodaj več rabljenih, dobro okusnih sodov po zelo nizki ceni.

(80—2)

Razglas.

Deželni odbor kranjski bo iz deželne trtnice v Ljubljani oddal letos jeseni 60.000 cepljenih ameriških trt in sicer za bela vina: kraljevina, plavec, gerganja, burgundec beli, španjol rudeči, moslavina, ital. rizling; za črna vina: portugalko.

Trte se bodo oddajale po 8 (osem) goldinarjev za sto kosov. Revnejšim vinogradarjem, ki izkažejo s pričevalom podpisanim od županstva in župnega urada, da so podpore potrebni, oddajale se bodo cepljene trte pa tudi po nižani ceni 4 (štiri) goldinarje za sto.

Vinogradarji, kateri žele kupiti te cepljenke, naj se zglase pri svojih županstvih ali pri kmetijskih podružnicah najpozneje do 20. septembra t. l. ter naznanijo, koliko trt in ktere vrste jih žele dobiti.

Županstvo in kmetijske podružnice pa naj potem vse take prošnje predložijo deželnemu odboru najpozneje do 30. septembra t. l., ker se na pozneje došle prošnje ne bodo oziralo.

Pripominja se še, da so vse trte cepljene na riparijo, ker doslej deželna trtnica ni imela še dovolj rupestris; zato naj se oni, ki imajo močno apnene — torej „bele“ zemlje — nikar za te ne oglase, ker bi te vrste trte v takih apnenih zemljah s časom obolele na bledici.

V bodoče pa bodo cepljenke večinoma na rupestris montikola cepljene, torej na podlago, ki tudi v takih hudo apnenih zemljah dobro vspeva. (78—2)

Od deželnega odbora kranjskega

v Ljubljani, dne 11. avgusta 1896.

Njegova Svetost Papež Leon XIII.,

sporočil je po svojem zdravniku prof. dr. Lapponiju tukajšnjemu lekarnarju Piccoliju najsrčnejšo zahvalo za Njih Svetosti vposlano

tinkturo za želodec.

Omenjeni zdravnik, kakor veliko drugih odličnih profesorjev medicine so **Piccolijevo tinkturo za želodec** preskusili, ter jo priporočajo kot izvrstno krepilo za želodec, ktera krepča želodec, pomnožuje tek, ter pospešuje prebavljaje in čiščenje.

Cena: 1 steklenica 10 kr., 12 steklenic z zavitjem 1 gld. 36 kr.; poštna pošiljatev 66 steklenic 6 gld. 26 kr.

Najvišje priznanje

lekarnarju Piccoliju v Ljubljani kot prirejevalcu **kapljic za zobe**, ktere je z zadovoljilnim uspehom Nj. c. in kr. Visok. prejasna gospa prestolonaslednica vdova nadvojvodinja

Štefanija

izvolila opetovano uporabiti. — Cena steklenici 20 kr., 10 steklenic 1 gld. 50 kr.

Za slabotne osebe, trpeče na pomanjkanju krvi in na živcih, za blede in medlujoče otroke uporablja se **železnato vino** lekarnarja Piccolija v Ljubljani s prav povoljnim vspehom.

1 steklenica velja 1 gld., 4 steklenice 3 gld. 60 kr., franco-vožnine in zavoj pa 4 gld. — Vnjanja naročila se z obratno pošto odpošiljajo. (67—4)

Lekarna Piccoli „pri angelju“ v Ljubljani
Dunajska cesta.

Apneno klajo

(od Mih. Barthelna in drugov na Dunaji)

najboljša primes k krmi za živino in kuretnino, dobi se pri

Ivanu Pauserju,

trgovcu v Ribnici.

(39—12)

Raznovrstne vozove

izdeluje in jih ima tudi v zalogi

PETER KERŠIČ

izdelovalec vozov in konjezdravniški kovač v Spodnji Šiški pri Ljubljani. (84—1)

Puškarske izdelke,

priporoča slavnemu p. n. občinstvu, kakor: vsakovrstne puškarske izdelke najnovjših sistemov, puške: lovske za brok ali krogelje, kakor tudi take za tarčo, sobne puške (Flobert), ter orožje v osebno obrambo.

Vsakovrstna popravila in predelovanja po najnižjih cenah.

Vse pri meni izdelano orožje je samo ročno delo iz najboljšega materiala; vse puške so uradno preskušene in dobro uravnane. (34—16)

☛ Za vsako delo sem vestni porok sam. ☛

Obširne ilustrovane cenike, slovenske in nemške, dopošiljam na zahtevanje poštne prosto.

ANTON SODIA, puškar v Borovljah
(Ferlach) Koroško.

„Kupi pri velikem trgovcu, a ne pri malem!“

To velja sosebno za mojo trgovino, kajti le tako velika trgovina kakor moja ima vsled nakupa ogromnih množic blaga proti takojšnjem plačilu malo stroškov, kar je slednjič le kupovalcu na korist.

Krasni uzorci se pošiljajo zastoj na zasebne kupovalce. Zelo obsežne uzorčne knjige, kakor jih še ni bilo, dobe krojači nefrankovane. (41—7)

Blago za obleke.

Peruvijen in dosking za visokoč. duhovščino, predpisano blago za c. kr. uradniške uniforme, tudi za veterance, požarne brambe, telovadce, livrje, sukno za bitjarde in igralne mize, prevleke za vozove, lodne, tudi nepremočne za lovske suknje, perilno blago, potne pléde od 4 do 14 gld. itd.

Vredno, pošteno, trpežno, čisto volneno sukno blago in ne cene cunj, ki niti niso vredne krojaškega dela, priporoča

JAN. STIKAROFSKY

v BRNU (Avstrijski Manšester).

Največa tovarniška zaloga v vrednosti 1/2 milijona goldinarjev.

◆◆ Pošilja se le po povzetji. ◆◆

•Svarilo! Agentje in krojačarji radi prodajajo svoje malovredno blago pod imenom „blago Stikarofskega“. Da se takem sleparijam v oko pride, javim, da tem ljudem sploh svojega blaga ne prodajam.

1000kratno preskušena ozimna semenska žita

Ernesta Bahlsena v Pragi in Krakovem.

Posebne prednosti, katere so združena v mojih originalnih semenih in ista odlikujejo, so potrjena od kmetovalcev vseh dežel kakor od kmetijskih družin in zadrževajo v poročilih in zahvalnih pismih, katerih dojde vsako leto neštevilno. Ta semenska žita zagotavljajo kmetovalcu pri najbolj varčni, tedaj najcenejši setvi najboljše pridelka na zrnju in slami, ter se priporočajo za vsaka tla, bodisi v govorju ali na ravnem.

Moja originalna semena so najskrbneje in strogo izbrana in vzgojena, ter so kot taka vedno enaka, ali celo boljšana, obdržijo skozi leta in leta enako sposobnost, med tem ko druga požlahtnena semena skoro vsa brez razločka pri manj ugodnih zračnih ali zemeljskih razmerah svojo sposobnost in vrednost popolnoma izgubé.

Moja semenska žita so z ozirom na njihovo posebno prednost in sposobnost priporočena za setev vsakemu kmetovalcu v najznamenitejših gospodarskih in kmetijskih listih.

Svarilo! Bahlsenova triumf in imperialna semenska réž so prava izvirna semena, katera so vedno popolnoma enakomerno vzgojena. Prava semena teh réži se dobe izključno le pri meni; vreče nosijo moje znamko in plombo. Svarim torej vsakega pred nakupom teh — včasih popolnoma ničvrednih semen — na kterih vrečah se ne nahajajo moje postavne varovane znamke.

Ernest Bahlsen.

Po Bahlsenu boljšana semenska réž „triumf“.

Poseje se je na ha 100 kg, na oralo le 50 kg, — 1000 kg te réži stane 155 gld., 100 kg 16 gld., 50 kg 8 gld. 50 kr., 25 kg 4 gld. 50 kr., poštné vrečice po 5 kg 1 gld. 40 kr. (Ako se doloži znesek 1 gld. 70 kr. naprej, pošlje se pošiljatev 5 kg poštnine prosto do vsake pošte. Cene bruto za neto z novimi vrečami vred.)

Prvi pridelek iz izvirnega semena se pošlje na zahtevanje.

Ta semenska réž ktero sem vpeljal v jeseni 1892. l., se je v vsakem oziru obnesla kot najpopolnejša, ter sklepam na podlagi mi došlih poročil, prednosti te réži v naslednjem tako le:

Réž „triumf“ se lahko seje kmalo ali pa pozno, je zelo po ceni, ker se prihrani na semenu s tem, da jo je za setev polovico manj potreba kot druge réži. Ta réž vzraste na vsakik tleh in v vsaki legi, prenese hud mráz v krajih ker ne zapade sneg ali pa dolgo močo, kakor tudi trajajočo sušo.

Réž „triumf“ cvete 8 do 10 dni pozneje kot večina drugih réži; zatorej pomladne nevihte ali pa slane cvetočega klasja skoro nikdar ne pokvarijo. Vsak klas pa obrodi 60 do 100 zrn — Močne in vztrajne bilke ne poležejo; vrednost slame je za 100% večji nego pri drugi réži. (77—2)

Bahlsenova imperijalna orjaška réž

je, kakor v obče priznано, poleg réži „triumf“ najboljša semenska réž. V nadsto poročilih je potrjeno, da nobena druga vrsta réži ne da tako bogatega zrnatega pridelka in tako obilo izvrstne slame kot ta réž.

Poseje se je na ha le 100 kg, na oralo pa le 50 kg. Cena boljšanemu izvirnemu semenu je: 1000 kg 130 gld., 100 kg 14 gld., 50 kg 7 gld. 50 kr., 25 kg 4 gld., poštné vrečice 5 kg 1 gld. 20 kr., poštnine prosto na vsako poštno postajo pa 1 gld. 50 kr. Cene bruto za neto z novimi vrečami vred.

Imperijalna orjaška réž prvi pridelek iz izvirne na zahtevanje. Cene pisмено.

Naj se ne prezre! Ker od obeh teh vrst zadostuje le polovico toliko semena kakor drugih réži, je toraj dohava teh izvirnih semen veliko cenejša nego vsaka druga zlahtna semena; ker minula leta se je pri semenih zelo varčno postopalo, a vzlic temu dosegel najbogatejši pridelek. (Glej izvirna poročila v jesenskemu ceniku za 1896. l.)

Bahlsenova regenerirvana donska pšenica

ktere so poseje le 70 kg na oralo (1600 □ sežnje) je na lastnih poskusnih poljih in, kakor na podlagi poročil iz krajev, kjer se ne more nobena druga pšenica sejati, daleč nadkrčila vsako drugo zlahtno pšenico, bodisi glede pridelka na zrnju ali pa slami. (Glej izvirna poročila v katalogu.)

Bahlsenova storževa pšenica (Kolben-Weizen)

z krasnim klasjem, podobnim storžem, preskušena ter se priporoča za visoke in mrzle lege. Cene tem dvem pšeničnim semenom so: 1000 kg 150 gld., 100 kg 16 gld., 50 kg 9 gld., 25 kg 5 gld., poštné vrečice 5 kg 1 gld. 40 kr., poštnine proste 1 gld. 70 kr. Cena bruto za neto z vrečami vred.

Po Bahlsenu boljšan šestvrsten ozimni ječmen Mamut.

Na podlagi poročil, pridelal se tega ječmena 20 mtr. stotov na oralo, na kar se posebno opozarja, je pridelek velike in izborne slame. Nedošežen je ta vrsta ječmena za zimsko mešanico. Cena temu ječmenu je: 1000 kg 150 gld., 100 kg 16 gld., 50 kg 9 gld., 25 kg 5 gld., poštné vrečice 5 kg 1 gld. 40 kr., poštnine prosto 1 gld. 70 kr. Bruto za neto z vrečami vred.

Bahlsenova zimská mešanica

se izvrstno sponaša. Cena 1000 kg okoli 135 gld., 100 kg 14 gld., 10 kg 2 gld.

Moje jesenske cenike z mnogimi zanimivimi izvirnimi poročili razpošiljam zastoj in poštnine prosto.

Ernest Bahlsen.

Izrastek enega zrna réži „triumf“.

Mala naznanila.

Vsak od c. kr. kmetijske družbe kranjske sme po dvakrat na leto in sicer brezplačno prijaviti med „Malimi naznanili“ kako objavijo tiskajo se gospodarskega prometa. Objava ne sme presegati dve vrsti in je vsako vrsto čez to število plačati po 5 kr. za vsak natis. Neudje plačajo za objave med „Malimi naznanili“ po 5 kr. za vsako vrsto in vsak natis. Denar je naprej poslati.

Bika, muricodolske pasme, 18 do 24 mesecev starega, licencovanega kupi Lavoslav Žgur, posestnik na Gočah nad Vipavo. (133)

Peteline in kokosi, Houdan in Plymouth Rocks, lastne vzgoje po zelo nizki ceni ima naprodaj Franc Strukelj v Guacijah pri Št. Vidu nad Ljubljano. (134)

Izvrstnega bika, muricodolske pasme, licencovan, 10 mesecev star, 130 cm visok, črnosive barve, ter jako krotak, prodaja po zelo nizki ceni Matija Petrič v Zelšah pri Cerknici. (135)

Njivo v obsegu čez 1 oralo, poleg farne cerkve v Vodica, zelo pripravna za vsako stavbiče, prodaja Ant. Bilban, posestnik v Vodica. Cena primerna. (136)

Licencovan bik, švickega plemena je naprodaj pri oskrbništvu grajščine „Struga“ pošta Št Peter pri Rudolfovem. (137)

0—15 prašičkov 7—8 tednov starih je naprodaj. Ponudbe sprejema Janez Jan, posest v Podhodu št. 10., pošta Gorje pri Bledu (138)

Hlapca gospodarja, zvestega, večšega v kmetijstvu, išče Josip Kristan, c. kr. profesor v Kopru, Istra. (139)

Veliko množino vsakovrstnih lepih namiznih jabolk in tudi jabolka za mošt ima naprodaj Franc Suhadolnik, posestnik v Borovnici. Sadje prodaja iz vrta čez za obrati ali pa na vago (140)

Bohinjski sir, izvrstno planinsko blago, katero se s švicarskemu primerjati da, prodaja Franjo Arh v Bohinjski Bistrici. in sicer v hlebih po 20—40 kg. Cena 56—57 kr. proti povzetju (141)

Kmetijske stroje:

sadne in grozdne mline, stiskalnice s trajno delujočim dvojnimi in pritisk vravnajočim tlačilom, slamoreznice, ročne mline za žito s kamni, geple, travniške brane itd. popravilja. izdeluje ter po najnižjih cenah iz zaloga prodaja domača trdka

Pehani, Lorber & dr.

tovarna strojev in livarna v Žalcu pri Celju.

Dalje prevzemlje v izvršbo vsa v strojno in livarsko stroko spadajoča dela, posebno za žage in mline, kakor: zobna kolesa, kolobarje za jermena, zamašnjake, logarje, železna vretena (obdelana) itd., proizvaja in prodaja: vlitte kotle (marijaceljske), stopničaste roste in navadne, razne plošče, možnarje, železne ograje, polzeve stopnice, trdo vlitna železna kolesa itd.

Vsi izdelki so iz zamčeno najboljšega železa, njih izvršba najskrbnejša, postrežba točna in najprijaznejša, a cene kolikor mogoče nizke. (12—15)

☛ Za vsak stroj in vsako delo se jamči. ☚

Priznana najboljša krma

za rejo kakor za mleko pri govedu ob enem pa kot nadomestek za oves pri konjih, so posušene tropinje od piva, ktere je dobiti pri (65—6)

bratih Kosler v Ljubljani.

Ozira vreden zaslužek

posebne vrste in dolgotrajnosti, ponudi se vsakej fari razumljivim, krepostnim in spoštovanim osebam. (27—14)

Pismena vprašanja pod „9.132“ Gradec, poste restante.

☛ Stroji za prabo sadja in izdelovanje mošta. ☚

Stiskalnice za sadje

s trajno delujočem dvojnimi in pritisk vravnajočem pritiskalom „Herkules“, ki zamčeno opravi 20% več dela kakor koli druga stiskalnica.

Sadni in grozdni MLINI,

grozdni roblači, popolne moštarne, stalne in vozeče, stiskalnice in mline za izdelovanje soka iz malin, ribezla i. t. d.

Sušilnice za sadje in zelenjad, stroje za rezati in lupiti sadje. (64—5)

Najnovejše samedelujoče patentovane trtne škropilnice „Sifonija“.

Vse te stroje izdeluje in prodaja pod jamstvom kot posebnost v najnovejši, najboljši in skušeni sestavi

PH. MAYFAHRT & dr.

c. kr. edino priv. tovarne kmet. strojev, livarna in fužina na par na Dunaji, II. Taborstrasse št. 76.

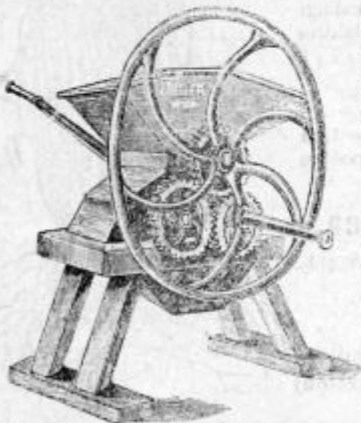
Odklikovana z nad 300 zlatimi, srebrnimi in bronastimi kolajnami. Obširne cenike in mnogoštevilna priznanska pisma zastoj. Zastopniki in prekupci se iščejo.

Vnovič znižane cene!

Vse stroje za poljedelstvo.

Vnovič znižane cene!

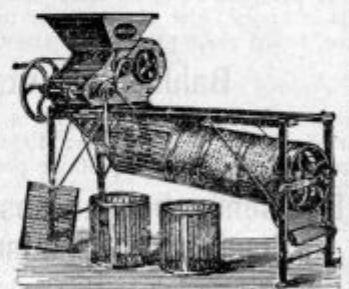

Trijeri (čistilni stroji za žito) v natančni izvršitvi. Sušilnice za sadje in zelenjavo. Škropilnice proti peronospori, poboljšani sestav Vermorelov. Mlatilnice, mline za žito, stiskalnice (preše) za vino in sadje različnih sestav, (te stiskalnice imajo skoro ono tlačilno moč kakor hidravlične [vodovodne] preše).

Slamareznice jako lahko za goniti in po zelo zmernih cenah. Stiskalnice za seno in slamo, ter vse potrebne, vsakovrstne poljedelske stroje prodaja v najboljši izvršitvi (17—12)

IG. HELLER na Dunaju
II/2 Praterstrasse 49.

☛ Pred ponarejanjem se je posebno treba varovati! ☚

Zastopniki se iščejo.